

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych oraz **Komisji Spraw Unii Europejskiej**

Nr posiedzenia: 121

Nr posiedzenia: 110

Data posiedzenia: 14 lipca 2010 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Edmund Wittbrodt – przewodniczący Komisji Spraw Unii Europejskiej.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja ambasadora Królestwa Hiszpanii Francisco Fernández Fábregasa podsumowująca Prezydencję hiszpańską w Unii Europejskiej.
 2. Informacja Ministerstwa Spraw Zagranicznych na temat polskiej polityki europejskiej w okresie Prezydencji hiszpańskiej w Unii Europejskiej.
 3. Informacja ambasadora Królestwa Belgii Raoula Delcorde'a na temat priorytetów Prezydencji belgijskiej w Unii Europejskiej.
 4. Informacja Ministerstwa Spraw Zagranicznych na temat polskiej polityki europejskiej w okresie Prezydencji belgijskiej w Unii Europejskiej.
 5. Informacja rządu na temat stosunków z państwami Europy Wschodniej jako priorytet polskiej prezydencji w drugiej połowie 2011 r.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Spraw Zagranicznych: Leon Kieres, Włodzimierz Cimoszewicz, Grzegorz Czelej, Maciej Grubski, Paweł Klimowicz, Janusz Rachoń,
 - senatorowie członkowie Komisji Spraw Unii Europejskiej: Jerzy Chróścikowski, Lucjan Cichosz, Grzegorz Czelej, Piotr Głowski, Stanisław Górczyca, Witold Ideczak, Stanisław Iwan, Sławomir Kowalski, Norbert Krajczy, Tomasz Misiak, Janusz Rachoń, Andrzej Szewiński, Mariusz Witeczak, Grzegorz Wojciechowski,
 - zaproszeni goście:
 - ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Królestwa Belgii Raoul Delcorde,
 - przedstawiciel rządu Flandrii przy Ambasadzie Belgii Koen Haverbeke,
 - delegat rządów Wspólnoty Francuskiej i Regionu Walonii Zenon Kowal,
 - I sekretarz Ambasady Belgii Antoine Missonne,
 - ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Królestwa Hiszpanii w Polsce Francisco Fernández Fábregas,
 - radca Ambasady Królestwa Hiszpanii Jose Manuel Ramirez,
 - radca Ambasady Królestwa Hiszpanii Pilar Barrero,
 - dyrektor Przedstawicielstwa UE Marie-Therese Duffy-Haeusler,
 - Ministerstwo Spraw Zagranicznych:
 - sekretarz stanu Mikołaj Dowgielewicz,
 - podsekretarz Stanu Jacek Najder,
 - dyrektor Departamentu Wschodniego Jarosław Bratkiewicz,
 - Parlament Europejski:
 - europoseł Ryszard Czarnecki.

Przebieg posiedzenia:

- Ad. 1** Ambasador Królestwa Hiszpanii Francisco Fernández Fábregas zwrócił uwagę na fakt, że prezydencja hiszpańska odbywała się w okresie zmian instytucjonalnych w UE po wejściu w życie

traktatu z Lizbony. Prezydencja hiszpańska jako pierwsza realizowała swoją politykę w systemie uzgodnionym przez ten traktat. Na ten specyficzny okres nałożył się kryzys gospodarczy w Grecji i załamanie gospodarcze w Hiszpanii. Tym niemniej prezydencja, nie narzucając swojej supremacji, realizowała priorytety takie jak implementacja traktatu z Lizbony, działanie na rzecz koordynacji polityki ekonomicznej UE w celu powrotu gospodarki europejskiej na ścieżkę wzrostu gospodarczego, wzmocnienie roli UE jako aktora globalnego oraz zwrócenie większej uwagi na prawa jej obywateli.

W swojej wypowiedzi mówca podkreślił rolę tworzącej się Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz dobrą pracę Komisji Europejskiej pod przywództwem Jose Manuela Barroso.

Ambasador poinformował, że w czasie prezydencji hiszpańskiej odbyły się szczyt UE z Marokiem oraz UE – Afryka. Kontynuowano również negocjacje z Chorwacją, Islandią i Turcją.

- Ad. 2** Sekretarz stanu w MSZ Mikołaj Dowgielewicz zwrócił uwagę na fakt, że prezydencja hiszpańska realizowała swoje zadania w krótszym czasie, zważywszy na konstytuowanie się Komisji Europejskiej, a także działała w trudnych warunkach politycznych. Podkreślił wagę Szczytu nt. Stabilizacji Finansowej UE 9 maja. Uzgodnienie Strategii UE 2020 miało znaczenie nie tylko dla wyznaczenia kierunków rozwoju gospodarczego, ale i naukowego. Sekretarz stanu wyraził zadowolenie, że nie uległa osłabieniu rola KE i RE.
- Ad. 3** Ambasador Królestwa Belgii Raoul Delcorde podkreślił nową rolę Parlamentu Europejskiego w procesie decyzyjnym i ESDZ w działaniach zewnętrznych. Zaznaczył, że Europa potrzebuje nowej równowagi instytucjonalnej w utworzonym przez TL kwintecie: prezydencja stała, Rada, Komisja, Parlament oraz prezydencja rotacyjna. Do swoich najważniejszych priorytetów Belgia zalicza promowanie Strategii Europa 2020, zwalczanie kryzysu greckiego oraz ubezpieczenie sektora bankowego, ochronę środowiska, dalszą realizację Programu Sztokholmskiego w zakresie wzrostu sprawiedliwości społecznej, politykę racjonalnego zatrudnienia oraz umacnianie wymiaru zewnętrznego UE w postaci ESDZ.
- Ad. 4** Sekretarz stanu w MSZ Mikołaj Dowgielewicz podkreślił wagę prezydencji rotacyjnej jako czynnika balansującego nową instytucjonalną równowagę europejską. W przypadku przeglądu budżetu UE, biorąc pod uwagę sytuację kryzysową, zalecił konserwatywne podejście do przedmiotowej materii oraz daleko posuniętą ostrożność. Podkreślił również konieczność podjęcia rozmów w sprawie kształtu nowej wspólnej polityki rolnej.
- Ad. 5** Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Jacek Najder wyodrębnił w polityce wschodniej dwa główne wątki: stosunki polsko-rosyjskie oraz Partnerstwo Wschodnie. Zwrócił uwagę na potrzebę postrzegania Rosji jako europeizującego się partnera strategicznego. Jego zdaniem Rosja potrzebuje nowoczesnych zaawansowanych technologii, aby zwiększać wydobycie surowców, i dlatego dąży do modernizacji. Minister przypomniał, że w relacjach między Rosją a Unią Europejską ważnym wydarzeniem było spotkanie prezydenta Miedwiediewa z kanclerz Angelą Merkel w Mesemburgu w dniach 4–5 czerwca. Rozmawiano wtedy o rosyjsko-niemieckiej współpracy handlowej, problemach bezpieczeństwa w Europie, stosunkach Rosji z UE, w tym perspektywach realizacji koncepcji „Partnerstwo dla modernizacji”. Podpisano memorandum zawierające propozycję utworzenia komitetu UE – Rosja ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na szczeblu ministrów spraw zagranicznych, który miałby być forum wymiany poglądów na temat aktualnych problemów. Zdaniem ministra Najdera dążenie do modernizacji zasługuje na akceptację, o ile nie będzie żadnych niejasności co do tego, jak Rosja ma zamiar ukierunkować uzyskaną dzięki niej nową energię. Zniesieniu wiz służy polska inicjatywa dotycząca ruchu przygranicznego, która obejmie Okręg Kaliningradzki oraz przygraniczne powiaty województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Następnie minister Najder przeszedł do omówienia kwestii związanych z Partnerstwem Wschodnim. Przypomniał, że ta wielostronna struktura współpracy została utworzona na bazie czterech platform tematycznych:
- platformy ds. demokracji, dobrego zarządzania i stabilności,
 - platformy ds. integracji gospodarczej i konwergencji z politykami UE,

— platformy ds. bezpieczeństwa energetycznego,

— platformy ds. kontaktów międzyludzkich.

Mówca poinformował, że 24 maja odbyło się w Sopocie spotkanie na temat Partnerstwa Wschodniego, w którym wziął udział minister Radosław Sikorski, minister spraw zagranicznych Hiszpanii Miguel Angel Moratinos, komisarz UE ds. rozszerzenia i polityki sąsiedztwa Unii Stefan Füle, przedstawicielka UE ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Catherine Ashton, francuski sekretarz stanu ds. europejskich Pierre Lellouche oraz ministrowie spraw zagranicznych Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Armenii, Azerbejdżanu i Gruzji.

Jak zapowiedział minister Najder, w czasie prezydencji węgierskiej odbędzie się szczyt Partnerstwa Wschodniego. Polska również będzie organizować spotkanie ministrów spraw zagranicznych krajów objętych Partnerstwem Wschodnim w czasie swojej prezydencji.

Następna część posiedzenia była poświęcona odpowiedziom przedstawicieli rządu na pytania członków obu komisji senackich.

Przewodniczący Komisji Spraw Unii Europejskiej, prof. Edmund Wittbrodt był zainteresowany rolą Grupy Przyjaciół Polityki Wschodniej. Jarosław Bratkiewicz, dyrektor Departamentu Wschodniego MSZ, poinformował, że wstępny projekt utworzenia tej grupy powstał na spotkaniu w Sopocie. Planuje się, że byłoby to forum, na którym będą propagowane różnorodne projekty, a także rozpowszechniane informacje na temat działań w ramach Partnerstwa Wschodniego. Do grupy weszłyby państwa trzecie, zarówno zainteresowane wdrażaniem projektów, np. Rosja i Turcja, jak i państwa zainteresowane finansowaniem projektów, np. USA. Obecnie komisarz Stefan Füle ma opracować bardziej szczegółową koncepcję zadań grupy. Dyrektor Bratkiewicz wyraził nadzieję, że zostanie ona niebawem powołana.

Przewodniczący Edmund Wittbrodt zapytał także o kwestię budżetu przeznaczanego na politykę wschodnią. Minister Jacek Najder stwierdził w odpowiedzi, że sprawa ta wymaga spokoju i negocjacji. Jest nadzieja, że uda się w tej sprawie porozumieć na przykład z Hiszpanią, która jest zaangażowana w popieranie Partnerstwa Śródziemnomorskiego. Hiszpania zaproponowała Polsce, aby oba kraje poszły sobie nawzajem na rękę i w trakcie prezydencji polskiej forsowały zwiększenie budżetu na Partnerstwo Śródziemnomorskie, a podczas prezydencji hiszpańskiej – na Partnerstwo Wschodnie.

Przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznej, prof. Leona Kieresa interesował stan stosunków między Polską a Białorusią. Mówca chciał się upewnić, czy funkcjonujące opinie na temat zbyt „miękkiej” polityki Polski wobec Białorusi, co jest wykorzystywane przez reżim Łukaszenki, mają potwierdzenie w stanie faktycznym. Odpowiadając na to pytanie, dyr. Jarosław Bratkiewicz wyraził obawę, że nie da się przez dłuższy czas utrzymać restrykcji wobec Białorusi, gdyż utrudniają one i tak niełatwe życie białoruskiego społeczeństwa. Podkreślił, że sytuacja jest bardzo skomplikowana. W stosunku do Związku Polaków podważane są prawa do zrzeszania się. Ten problem zaistniał na forum Unii Europejskiej dzięki aktywnej postawie Polski w tej sprawie. Jak stwierdził dyr. Bratkiewicz, część Białorusinów nastawionych promodernizacyjnie jest prorosyjska. Wobec tego, że nie ma szans na zalegalizowanie Związku Polaków, na którego czele stała do niedawna Andżelika Borys, Polska przychyliła się do rozsądnego kompromisu, którego elementem byłoby zalegalizowanie Związku Polaków zgodnie z prawodawstwem białoruskim.

Przewodniczący Leon Kieres spytał, czy jest szansa na zintegrowanie całej Unii Europejskiej wokół priorytetu, jakim jest wspólna polityka energetyczna. Minister Najder wypowiedział się sceptycznie na temat istnienia wspólnego stanowiska w Unii w tej kwestii. Przypomniał, że minister Dowgielewicz wspominał o trwaniu prac nad dokumentem pt. „Wewnętrzne bezpieczeństwo energetyczne” i chwalił dokument poświęcony polityce energetycznej opracowany przez kraje Beneluksu.

Senator Witold Idczak podzielił się spostrzeżeniem na temat ewolucji Partnerstwa Wschodniego od czasu jego powstania. Na początku głównym celem była pomoc w reformowaniu gospodarki i ustroju wszystkich sześciu zainteresowanych krajów, aby bardziej realna stała się perspektywa przystąpienia ich w przyszłości do Unii Europejskiej, jednak z czasem zmienił się pierwotny cel tej inicjatywy. Wiadomo już, że są bardzo ważne kraje, jak na przykład Ukraina, które w przewidywalnym czasie nie wejdą do Unii. W tej sytuacji, jak zauważył senator Idczak, wydaje się zasadne wyodrębnienie tych państw, które, jak na przykład Mołdawia, mają realne szanse zostania w przyszłości członkami Unii.

Minister Najder zwrócił uwagę na potrzebę zmiany sposobu mówienia Polski o Partnerstwie Wschodnim i o stosunkach z Rosją wobec ewidentnego dążenia zarówno Stanów Zjednoczonych, jak i Unii Europejskiej do możliwie jak najlepszych relacji z Moskwą. Jego zdaniem Partnerstwo Wschodnie nie miało być nigdy przedsiönkiem do Unii. Minister przypomniał, że Ukraina w sprawach swojego członkostwa w NATO jednoznacznie się określiła, ale ciągle jeszcze są szanse

na jej zbliżenie się z Unią Europejską. Obecnie, jak stwierdził, należy poświęcić uwagę stronie praktycznej stosunków z Mołdawią i Ukrainą, a mianowicie kwestiom wizowym.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.